

Gedragcode: Kinder- en Jeugdwerk ICF Rotterdam-Noord

Datum: Augustus 2024

I. Inleiding

De kerk moet een veilige plek zijn, een schuilplaats die liefde, veiligheid en zekerheid biedt aan iedereen. Helaas is deze veiligheid niet vanzelfsprekend, want seksueel misbruik en andere vormen hiervan vinden wereldwijd plaats binnen kerken; soms is dit duidelijk, soms is het subtieler. Bij ICF-Noord nemen we dit probleem serieus en geloven we dat er in de Kerk van Christus geen plaats is voor misbruik in welke vorm dan ook. Daarom hebben we een reeks maatregelen genomen om een veilige kerk te behouden.

Deze gedragscode is onderdeel van het Safe Church-beleid van ICF en een gids voor het werken met kinderen en jongeren.

Voor het kinderwerk van ICF zijn altijd bepaalde gedragsregels gehanteerd. Hoewel deze niet op papier stonden, hielden de meeste mensen zich er vanzelfsprekend aan. Er bestaat een risico dat het vastleggen van wettig en onwettig gedrag in een gedragscode belemmerend kan werken, waardoor spontaan gedrag onmogelijk wordt. Dat is niet de bedoeling van deze gedragscode. Het is echter noodzakelijk dat we ons voortdurend bewust zijn van de juistheid van ons handelen, hierover met elkaar kunnen praten en verantwoording afleggen aan leden en bezoekers die aan onze zorg zijn toevertrouwd tijdens pastorale bezoeken.

Als onderdeel van de procedures met betrekking tot de benoeming van nieuwe vrijwilligersleiders wordt deze gedragscode met hen besproken door de Safeguarding adviseur en ondertekend. Er wordt ook een VOG (Certificate of Conduct) opgevraagd en referenties worden nagevraagd volgens de ICF-vereisten voor de pre-aanstellingscontrole.

II. Gedragsregels voor supervisors in het kinder- en jeugdwerk

Als leider of vrijwilliger bent je verantwoordelijk voor de veiligheid van de relatie. Je zorgt voor een omgeving en sfeer waarin het kind of de jongere zich veilig en gerespecteerd voelt. Je hebt de plicht om het kind of de jongere te beschermen tegen elke vorm van ongelijke behandeling en/of seksueel misbruik. Van iedereen die betrokken is bij het kinder- en jeugdwerk wordt verwacht dat hij of zij correct handelt bij het uitvoeren van zijn of haar werk. Een moeilijke taak, zeker gezien het feit dat goedbedoeld gedrag een onbedoeld effect kan hebben.

Hieronder staan richtlijnen die gevolgd moeten worden om verantwoord gedrag te verzekeren:

1. *Respecteer de persoonlijke (fysieke en mentale) integriteit van de ander.* Wees je bewust van de machtsongelijkheid die bij jouw positie hoort. Maak geen misbruik van de afhankelijkheid of kwetsbaarheid van degenen die aan jouw toezicht of zorg zijn toevertrouwd. Concreet betekent dit bijvoorbeeld dat kinderen ouder dan 5 jaar alleen op schoot worden genomen als ze er zelf om vragen.
2. *Vermijd situaties die kunnen leiden tot beschuldigingen van seksuele intimidatie, discriminatie en/of racisme.* Het gaat hierbij om verbale, non-verbale en digitale uitingen,

ook in de vorm van grappen. Begeleiders moeten ervoor zorgen dat dergelijk gedrag niet voorkomt tussen kinderen/jongeren onderling. Alle seksuele handelingen, blikken, contacten, relaties tussen een begeleider of vrijwilliger en een (minderjarige) jongere zijn onder geen beding toegestaan en worden beschouwd als seksueel misbruik.

3. *Vermijd dubbelzinnige, beledigende en intimiderende taal.*
4. *Beloof nooit geheimhouding.* Vertel kinderen of jongeren altijd dat wat je met hen bespreekt in principe 'binnen vier muren' blijft, tenzij de veiligheid van anderen of het kind zelf in gevaar is. Respecteer de privacy van de jongere of het kind, maar schakel derden in wanneer dit nodig is voor hun welzijn. Spreek met de jongere of het kind af dat je hem of haar op de hoogte stelt voordat je iets aan derden vertelt.
5. *Vermijd alleen zijn met een kind in een afgesloten ruimte: blij zichtbaar en maak jezelf niet kwetsbaar.* Een deur open laten of een ruimte met een of meer ramen kan veel problemen voorkomen. Als sommige gesprekken privé moeten worden gevoerd, informeer dan in ieder geval een andere begeleider over het hoe en waarom van de gesprekken. Wees voorzichtig in de sanitaire ruimtes tijdens het kinderprogramma en zorg ervoor dat u het kind met respect behandelt. Als een kind hulp nodig heeft, laat dan de toiletdeur open. We hanteren het 4-ogenprincipe, wat betekent dat elke groep altijd 2 begeleiders heeft. Dit kan een volwassene en een tienerhulp zijn, maar idealiter twee volwassenen. Tieners die helpen, vallen onder de verantwoordelijkheid van de leider en kunnen als een tweede paar ogen fungeren, maar mogen nooit alleen met een kind worden achtergelaten.
6. *Nodig jongeren niet thuis uit zonder medeweten van de ouders en vermijd te nauwe banden met jongeren in het privéleven.* Het is inherent aan leiderschap dat een leider een zekere terughoudendheid moet hebben met betrekking tot het mee naar huis nemen van jongeren. Als dit gebeurt, moeten er uiteraard meerdere familieleden of huisgenoten aanwezig zijn, of het gaat om meerdere jongeren tegelijk.
7. *Geef kinderen/jongeren geen gepersonaliseerde geschenken* (hier gaat het niet om een passend blijk van waardering), streef ernaar om hetzelfde geschenk aan alle kinderen te geven als een cadeau passend is. Zorg ervoor dat de inhoud van brieven/e-mails die je naar kinderen/jongeren stuurt, geen aanleiding geeft tot verkeerde gedachten. In principe zou iedereen de inhoud van pastorale of meer formele brieven moeten kunnen lezen.
8. *Wees je bewust van het effect van non-verbaal gedrag: gezichtsuitdrukking, spreken vanaf een intimiderende hoogte tegen een kind, intonatie, houding en kleding hebben veel invloed.* Verbale uitingen zijn tastbaarder dan non-verbale uitingen. Als jongeren bepaalde situaties onprettig vinden, heeft dat vaak te maken met non-verbaal gedrag: blikken of gebaren met 'dubbele betekenissen'. Deze kunnen met goede bedoelingen worden gedaan, maar kunnen verkeerde indrukken wekken.
9. *Wees eerlijk en behandel elkaar met respect.* Kinderen en jongeren waarderen eerlijkheid en een respectvolle houding meer dan soms wordt gedacht.

10. *Wees eerlijk met betrekking tot strafmaatregelen en vermijd fysiek contact.* Bij boosheid kan het soms misgaan. Nogmaals, het is goed om eerlijk met de jongere of het kind om te gaan en waar nodig je eigen fouten toe te geven.
11. *Zorg ervoor dat als er kritiek nodig is, dit constructief wordt gedaan.* Zorg ervoor dat er ook positieve waardering wordt gegeven om kinderen/jongeren aan te moedigen. Dit punt geldt voor alle situaties.

Deze gedragscode geldt ook voor andere volwassenen die (incidenteel) betrokken zijn bij kinderen en jeugdwerk.

III. In geval van...

In alle gevallen waarin de gedragscode niet (direct) voorziet, of als je twijfelt over de aanvaardbaarheid van bepaald gedrag, is het jouw verantwoordelijkheid als vrijwilliger en het team van vrijwilligers om te handelen in de geest van de gedragscode en, indien nodig, contact op te nemen met de vertrouwenspersoon binnen de kerk, of adviseurs van het [meldpunt Misbruik in Kerkelijke Relaties](#).¹

Als je gedrag signaleert dat niet in overeenstemming is met deze gedragscode en je vermoedt dat er sprake is van ongepast (seksueel georiënteerd) gedrag, ben je verplicht dit te melden bij een vertrouwenspersoon of meldpunt.

Overtreding van deze gedragscode leidt tot een formele klacht en de procedure kan leiden tot disciplinaire maatregelen. Wanneer een vrijwilliger verdacht wordt van een strafbaar feit, wordt hiervan melding gemaakt bij de politie/justitie en bij de adviseurs van het meldpunt.

¹ Het meldpunt Seksueel Misbruik in Kerkelijke Relaties is een initiatief van de Christelijke Gereformeerde Kerken, de Nederlands Gereformeerde Kerken, de Gereformeerde Kerken in Nederland (vrijgemaakt) en de Herstelde Gereformeerde Kerk.